

Nr 464.

Godkänd av första kammaren den 21 juni 1920.

Godkänd av andra kammaren den 21 juni 1920.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående statsbidrag till epidemisjukvården jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 167, memorial nr 215.)

Till Konungen.

Uti den till riksdagen den 7 januari 1920 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov i avseende å femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av punkt 71 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlåtas i ämnet, på extra stat för år 1921 beräkna *dels* till statsbidrag för uppförande och övertagande av epidemisjukhus ett förslagsanslag av 2,000,000 kronor, *dels ock* till statsbidrag för driften av sådana sjukhus ett förslagsanslag av 600,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t uti en till riksdagen avlåten, den 13 februari 1920 dagtecknad proposition (nr 146), under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, med godkännande av de i statsrådsprotokollet angivna grunder för statsbidrag till epidemisjukvården, under riksstatens femte huvudtitel på extra stat för år 1921 anvisa *dels* till statsbidrag för uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus ett förslagsanslag av 2,000,000 kronor; *dels ock* till statsbidrag för driften av sådana sjukhus ett förslagsanslag av 600,000 kronor.

Uti två inom riksdagen väckta motioner har hemställts, att riksdagen med godkännande av de i sistberörda proposition framlagda anslagsäskandena, måtte göra det uttalandet, att jämväl städer, som bilda självständiga epidemidistrikt, böra äga tillgodonjuta statsbidrag för uppförande och inrättande efter nya epidemilagens ikraftträdande av epidemisjukhus, varvid samma grunder böra tillämpas, som fastställas att gälla för epidemidistrikt innefattande landsbygd.

Vidare har motionsvis hemställts, att statsbidrag till uppförande av epidemisjukhus måtte utgå med halva byggnadskostnaden, dock högst 6,000 kronor per sjukplats, och att det för ändamålet å extra stat för 1919 begärda förslagsanslaget måtte höjas till 6,000,000 kronor.

Slutligen har motionsvis hemställts, att riksdagen täcktes besluta, att statsbidrag till epidemisjukhus måtte utgå enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag, men att maximibidraget icke må överstiga 3,000 kronor för vårdplats.

Beträffande de av departementschefen i statsrådsprotokollet angivna grunderna för statsbidrags utgående vid uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus har riksdagen velat framhålla följande synpunkter.

Enligt hittills gällande epidemistadga har, såsom departementschefen anført, skyldighet ålegat städerna att inrätta epidemisjukhus. Enligt riksdagens uttalande vid den nya epidemilagens antagande år 1919 borde statsbidrag tillerkännas landsting, som redan före lagens ikraftträdande uppfört sjukhus, vilkas beskaffenhet överensstämde med i lagen lämnade föreskrifter. Härigenom skulle dessa landsting icke försättas i en ogynnsammare ställning i ekonomiskt avseende än de landsting, vilka icke frivilligt företagit åtgärder i förevarande hänseende. Till de städer, som bilda eget epidemidistrikt, lärer, såsom av departementschefen anförts, på grund av riksdagens uttalande föregående år något statsbidrag icke böra ifrågasättas för sådana sjukhus av nämnda slag, som uppförts före den nya lagstiftningens trädande i kraft.

Departementschefen har emellertid ansett, att dessa städer ej heller böra tillerkännas statsbidrag för nyuppförda epidemisjukhus. Ett stadgande i denna riktning synes riksdagen ej stå i full överensstämmelse med rättvisa och billighet. Då redan nu skattetrycket i ett flertal av dessa städer är synnerligen högt, måste ett undantagande av dem från möjlighet att erhålla statsbidrag i likhet med landsbygdsdistrikt medföra, att skatterna ytterligare ökas för den händelse nybyggnader för epidemisjukvården måste vidtagas. Riksdagen har därför ansett sig böra bifalla det motionsvis framställda förslaget, att jämväl de städer som bilda eget

epidemidistrikt, tillerkännas statsbidrag för uppförande och inrättande av epidemisjukhus efter den nya lagens ikraftträdande. I fråga om anordnande av nya sjukhus skulle härigenom ingen skillnad göras mellan stadsdistrikt och distrikt innefattande landsbygd. De ekonomiska konsekvenser, som skulle bliva en följd av denna anordning, torde enligt riksdagens mening vara överkomliga.

I fråga om storleken av det statsbidrag, som bör utgå, har departementschefen, såsom ovan nämnts, föreslagit, att detsamma skall fastställas till högst hälften av den verkliga byggnadskostnaden samt ej överstiga 2,000 kronor för varje sjukplats, som vederbörande sjukhus normalt beräknas rymma, dock i visst fall vid inlösen av äldre sjukhus med en begränsning till hälften av lösensumman.

Ett flertal motionärer hava emellertid yrkat på att maximibeloppet av statsbidraget för sjukhus räknat, sättes väsentligt högre, och har därvid särskilt framhållits de för närvarande oerhört stegrade byggnadskostnaderna.

Riksdagen har icke kunnat dela vare sig departementschefens eller motionärernas uppfattning. Beträffande sjukhus, vilkas uppförande påbörjats efter den tid, då prisförhöjningarna å byggnadsområdet börjat göra sig mera kännbart gällande, vilken tidpunkt torde kunna bestämmas till den 1 januari 1916, anser riksdagen, att statsbidraget bör utgå med högst halva byggnadskostnaden, dock ej över 2,500 kronor för sjukplats, men i avseende å statsbidraget för övriga epidemisjukhus synes riksdagen en snävare begränsning utan olägenhet kunna ske. Med hänsyn till att de sjukhus, det här gäller, i allmänhet uppförts under betydligt gynnsammare förhållanden på byggnadsmarknaden, än som för närvarande äro rådande eller inom den närmaste framtiden kunna väntas, har riksdagen ansett, att statsbidrag bör i detta fall lämnas med högst halva byggnadskostnaden, dock ej med mera än 1,000 kronor för sjukplats.

I samband med behandlingen av denna fråga har riksdagen, i betraktande av de stora ekonomiska uppoffringar, som för epidemisjukvården åsamkas såväl staten som epidemidistrikt, velat framhålla, att de fordringar, som av vederbörande myndigheter ställas på ifrågavarande sjukvårdsinrättningar, icke böra vara högre, än som av omständigheterna oundgängligen påkallas.

De av departementschefen angivna grunderna för utbetalande av statsbidrag för epidemisjukhusens driftkostnader hava icke föranlett någon erinran från riksdagens sida.

Beträffande slutligen frågan om det anslagsbelopp, som bör för år 1921 anvisas till täckande av utgifterna för uppförande, inrättande och inlösen av epidemisjukhus, har riksdagen, med hänsyn därtill att inga säkra utgångspunkter finnas för bedömande av huru stora belopp, som kunna för år 1921 bliva erforderliga, ansett sig böra stanna vid det av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet eller 2,000,000 kronor, vilket belopp bör upptagas såsom förslagsanslag.

Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande statsbidrag till driftkostnader har riksdagen ansett sig böra godkänna.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

I. under riksstatens femte huvudtitel på extra stat för år 1921

dels anvisat till *statsbidrag för uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus* ett förslagsanslag av 2,000,000 kronor;

dels ock anvisat till *statsbidrag för driften av sådana sjukhus* ett förslagsanslag av 600,000 kronor;

II. beträffande statsbidragets åtnjutande

dels beslutat, att städer, som bilda självständiga epidemidistrikt, skola åtnjuta statsbidrag för uppförande och inrättande efter den nya epidemilagens ikraftträdande av epidemisjukhus efter samma grunder som epidemidistrikt, innefattande landsbygd;

dels beslutat, att statsbidrag för uppförande av epidemisjukhus skall utgå med högst hälften av de verkliga byggnadskostnaderna, dock beträffande de sjukhus, vilkas uppförande påbörjats efter den 1 januari 1916, ej över 2,500 kronor för sjukplats samt för övriga epidemisjukhus och i andra av departementschefen angivna fall ej över 1,000 kronor för sjukplats;

dels i övrigt godkänt de av departementschefen angivna grunderna för statsbidrags utgående vid uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus;

dels ock godkänt de av departementschefen angivna grunderna för beviljande av statsbidrag för driften vid epidemisjukhusen.

Stockholm den 21 juni 1920.

Med undersätlig vördnad.